

BOLNIK PO OPERACIJI SIVE MRENE

Katja Žerjav

1. Kakšne težave in zaplete lahko pričakujete po operaciji sive mreže?

Operacija sive mreže je zelo pogosta in zapleti so zelo redki, pojavljajo se približno v 2 % primerov. Med operacijo lahko pride do raztrganja kapsule (ovojnice leče), do krvavitve in do poškodbe roženice. Po operaciji je možna krvavitev, okužba, vnetje, zamik leče, odstop mrežnice (še posebej ob pridruženi kratkovidnosti – miopiji). Po operaciji lahko pride do povišanega očesnega tlaka ali pa do zamotnitve zadnjega dela kapsule (ovojnice leče).

2. Kaj lahko sami storite za obvladovanje težav po operaciji sive mreže?

Pri operaterju naj se bolnik pozanima, kako ravnati po operaciji. Po operaciji je oko pokrito. Prevezo lahko bolnik odstrani po nekaj urah. Nekaj dni je potrebno nositi sončna očala. V oko si bolnik daje antibiotične kapljice, ki preprečujejo okužbo, in protivnetne kapljice, ki zmanjšujejo vnetje ter s tem neprijetne občutke v predelu operiranega očesa. Potrebno je paziti na čistočo očesa, umivati roke pred dotikanjem očesa in uporabljati zdravila, ki zmanjšujejo možnost okužbe (kapljice, ki jih predpiše okulist). Ne sme se pritiskati na oko ali ga drgniti vsaj tri tedne, saj se odprtine, skozi katero vstavijo lečo, ne šiva. Potrebno se je izogibati pripogibanju in dvigovanju težjih bremen.

3. Kdaj morate k zdravniku?

Bolnik mora k zdravniku, ki ga je operiral, takoj ko se pojavijo hude bolečine v očesu, v primeru rdečine očesa ali kadar pride do nenadnega poslabšanja vida.

4. Potek operacije

Ko se vid poslabša do te mere, da moti vsakodnevno dejavnost bolnika (npr. branje, vožnja avtomobila, gledanje televizije), je potrebna operacija.

Operativni poseg se opravi ambulantno v lokalni anesteziji. Pred posegom se ohromi sprednji del očesa s kapljicami in razširi zenica. Med posegom se preko nekaj milimetrov širokega reza v roženici z ultrazvočnim aparatom razdrobi in nato posrka degenerativno spremenjena očesna leča. Na njeno mesto se vstavi ustrezna umetna leča. Celoten operativni poseg traja 15-30 minut, izjemoma lahko tudi dlje. Čas operacije je odvisen od spremljajočih očesnih bolezni in od stopnje spremenjenosti naravne očesne leče. Po posegu si bolnik daje sam v operirano oko kapljice s kortikosteroidi in antibiotiki po navodilih, ki jih dobi. Po operaciji bolnik ni sposoben za vožnjo, zato si mora urediti prevoz domov.

5. *Kako poteka spremljanje bolnika po operaciji sive mreže?*

Prvi pregled sledi dan po posegu, zatem običajno bolnika kontroliramo še po 2-3 tednih. Takrat se lahko, če je potrebno, opravi tudi pregled za predpis očal.

6. *Zdravljenje zapletov po operaciji sive mreže*

Zapleti se lahko uspešno pozdravijo. Redko pa se zgodi, da je vid po operaciji slabši ali da zaradi trajne poškodbe očesa pride do izgube vida. Zamotnitev zadnjega dela kapsule se zdravi lasersko. Z laserjem se naredi majhna odprtina na zamotnjeni kapsuli za lečo, s čimer se omogoči prehajanje svetlobe.

7. *Kako operacija sive mreže vpliva na vaše življenje?*

Po menjavi leče vidijo bolniki večinoma bolje. Barve so svetlejše, medtem ko je imela naravna leča rjavkasto-rumen odtenek. Na izboljššan vid se navadijo bolniki v nekaj mesecih. Če so oči zdrave, bolniki z novo lečo vidijo dobro na daljavo, za gledanje od blizu pa so potrebna očala, ker nova leča nima sposobnosti akomodacije (ne more spremeniti oblike in s tem izostriti slike predmeta pri gledanju na blizu). Kljub operaciji imajo slabši vid bolniki s pridruženimi očesnimi boleznimi, ki zmanjšujejo vidno ostrino (brazgotine na roženici, povišan očesni tlak ali glavkom, diabetične spremembe na mrežnici, starostno propadanje rumene pege).

8. *Ali in kako lahko operacijo sive mreže preprečite?*

Operacijo sive mreže je mogoče preprečiti tako, da preprečimo nastanek sive mreže (katarakte) z ustrezno zaščito pred ultravijoličnim sevanjem (sončna očala, pokrivala) in z zdravim načinom življenja (jemanje antioksidantov in vitaminov). Ker kajenje pospešuje nastanek sive mreže, je koristno tudi prenehanje kajenja.